

Josep Irla i Bosch

Un polític que s'ha considerat de talla menor i, tanmateix, vist de prop hom observa com la grandesa sovint prové de les obres o accions "menors". Irla preserva la Generalitat a l'exili, en moments de derrota, quan ningú no creia en la recuperació després de l'abandó dels aliats de la causa de la llibertat: Espanya seguí en dictadura i Catalunya fou més perseguida que mai. Illuïtà per dignificar-la.

El qui fou notable polític nasqué a Sant Feliu de Guíxols el 1874, on hi ha la casa familiar i un museu a la seva memòria. Morí el 1958 a l'exili a Sant Rafael, a la Provença, el 1958. La seva família fou propietària d'un negoci de taps de suro important, aconseguit a base d'acumulació de treball. La tradició familiar, republicana, l'empenyé a la política i fou alcalde de Sant Feliu (1907), diputat provincial per Girona (1911) i conseller de la Mancomunitat. Durant la República, s'incorporà a ERC i fou diputat del Parlament català (1932) per Girona, d'on fou també comissari de la Generalitat. El 1938 fou elegit president del Parlament de Catalunya. Arran del final de la guerra, s'exilia a

"Arran de l'assassinat de Companys, refusà d'anar a Amèrica i assumí la presidència de la Generalitat fins a l'agost del 1954"

Companys, refusà d'anar a Amèrica i assumí –pel càrrec li pertocava– durant una quinzena d'anys la presidència de la Generalitat fins a l'agost del 1954.

La primera part del seu mandat, del 1940 al 1944, no va poder tenir gaire projecció pública ni actuar amb eficàcia, i més si tenim en compte l'exili i l'endèmica falta de recursos financers. Tot s'ho quedà el govern central, a l'exili també. Fixa, doncs, la Generalitat a França, en el període que fou ocupada pels alemanys. L'actuació fou escassa, però no nul·la. El 1940 es creà a Londres el Consell Nacional de Catalunya, que intentà establir contactes amb els aliats en nom de Catalunya, però Irla ho va desautoritzar el 1942 i el fet produí una profunda crisi entre els exiliats. El 1945, nomenà un

França el 1939 amb 62 anys amb tota la família, però sense béns que foren espoliats pel franquisme. El 1940 fou detingut per les autoritats franceses.

Arran de l'assassinat de

govern amb personalitats com Pompeu Fabra i Josep Carner, però no aconseguí l'objectiu de ser interlocutor davant dels aliats i el 1948 es va dissoldre. Irla no nomenà cap altre govern a l'exili. El 1946 va adreçar a les Nacions Unides un memoràndum on denunciava la dictadura franquista per la sistemàtica persecució a la cultura, identitat i llengua catalana, a més de la persecució política. Catalunya fou terriblement afectada. El 1954 nomenà Tarradellas secretari general d'ERC, conseller primer i renuncià al carrer. Dimití per problemes de salut. Vorejava la vuitantena i el sacrifici que va fer durant tot el període fou notable. Els seus ideals li van donar força.

Josep M. Figueres

Historiador

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)